

Esita Esita a Fe Taruxuna

Yahudiya naxalan dii temena nde nan ma fe taruxu ito ra naxan yi xili Esita. A liga Perise yamanan nin nee keme naanin nee tonge solomasexe benun Yesu xa bari. Na waxatini Yahudiyane yi Perise yamanani nun. Ala bata yi a ragidi a Isirayila kaane xa suxu yengeni e yulubine fe ra, e yaxune yi siga e ra Perise yamanani. Esita nun a siyaan nan ma fe taruxu ito ra.

Yahudiyane yaxune yi kata e birin naxori feen na bayo e mi yi tinma e xinbi sinne e yetagi, koni Ala mi tin e xa e raxori. Ala yi a liga Esita yi rafan Perise mangan ma, a findi Naxanle Mangan na.

Bayo a Yahudiya bodene rafan a ma, a kata, a yi maliin ti, a yi a muxune rakisi, e mi fa raxori nayi sanon. Yahudiyane yi sanla nde yiton naxan a rabire e ma fa fala e kisi nen e yaxune ma. E na sanla xili bama nen Purimi.

Fasita yi tondi mangana xinla ma

¹ Mangana nde yi na nun naxan yi xili Asuyerusu. A tan nan yi mangayani keli Indiya yamanani han sa dexo Kusi yamanan na. Yamana keme maxonen nun solofere nan yi a ra. ² Na waxatini, Asuyerusu yi dxi mangayani Suse taani denaxan yi findixi yamana kan taan na.

³ A mangayaan nee saxandeni, a yi a kuntigine birin xili donse don malanni. Sofa mangan naxanye yi Perise nun Mede yi nun, e nun muxu gbeene nun yamana kanne, ne birin yi fa a yetagi.

⁴ A yi a fangan nun a binyen nun a nafulu kanyaan yita yamaan na kike sennin.

⁵ Na danguxina, xii solofere bun ma, mangan yi donse don malanni tɔn muxun birin xa a manga banxin tanden ma muxudine nun muxu gbeene xa naxanye Suse manga taani. ⁶ Tanden yi maxidi ki faɲi. Tanden yi rabilinxi gɛmɛ fixɛ sɛnbɛtɛnne ra. Gbeti wurene singanxi na sɛnbɛtɛnne ra. E yi taa dugi luti mamiloxin nun a fixɛne xidi na ra. Tanden lonna yi rafalaxi gɛmɛ faɲi fixɛne nun a gbeele nun a mamiloxine nun a fixɛ mayilɛnxine nan na. Saden naxanye rafalaxi xɛmaan nun gbetin na, e ne ti mɛnni. ⁷ Dɔlɔn yi fima muxune ma xɛma igelɛngenne nan kui. Mangan yi dɔlɔn fima yamaan ma nii yifanna nin. ⁸ Birin yi a minna nɛn alo a rafan a ma kii naxan yi. Mangan yi a walikɛne yamari a e xa yamaan nafan feen naba.

⁹ Mangana ɲaxalan Batɛ Fasita fan bata yi donse donni tɔn ɲaxanle xa Manga Asuyerusu a mangaya banxini.

¹⁰ Donse donna malanna xii soloferedeni, Manga Asuyerusu to sɛwa dɔlɔn na, a yi a xɛmɛ tɛgɛnxi* solofereni itoe xili: Mɛhuman, Bisita, Harabona, Bigita, Abagita, Sɛtara, e nun Karakasi.

¹¹ A yi a fala e xa a e xa sa fa Batɛn Fasita ra a dɛxɔn ma a mangaya kɔmɔtin soxi a xunna. Mangan yi waxi a xɔn ma nɛn a xa a ɲaxanla tofanna mayita a mangane nun a yamaan na, bayo a yi tofan han.

¹² Koni mangana xɛrane sigaxi na Batɛn Fasita

---

* **1:10:** Xɛmɛ tɛgɛnna: Na waxatini, mangane yi xɛmɛna ndee tɛgɛnma nɛn alogo e xa e yengi dɔxɔ mangana feene xɔn, e mi bira mangana ɲaxanle fɔxɔ ra.

fema, e to mangana xerani ba a xa, a tondi fe. Na yi mangan xolo ki faji.

¹³ Awa, alo mangan dari fena, a yi a fekolonne maxodin naxanye sariyan nun taan dexo kiin kolon. ¹⁴ Mangana lannayaan yi Perise kaan nun Mede kaan kuntigi gbee solofere naxanye yi, naxanye yi a kawandima, ne nan itoe ra: Karasena, Setara, Adamata, Tarasisi, Meresi, Marasena, e nun Memukan. ¹⁵ A yi a fala e xa, a naxa, “N tan Manga Asuyerusu bata n ma xerane rasiga Baten Fasita ma, koni a mi n ma yamarin suxi. Sariyan nanse falaxi n lan n xa naxan liga Baten Fasita ra?”

¹⁶ Memukan yi a fala mangan nun a kuntigine xa, a naxa, “Baten Fasita mi fe jaxin ligaxi mangan xan keden na koni mangana kuntigine nun a yamaan birin yamanani. ¹⁷ Naxanle na na me a jaxalan mangan bata a xemene bote raba, yamanan jaxanle birin fan e yoma e xemene ma nen. Naxanle luma a fale nen, e naxa, ‘Manga Asuyerusu xeraan nasiga nen Baten Fasita ma alogo a xa fa a dexon koni a mi tin.’ ¹⁸ Awa, Perise nun Mede kuntigine jaxanle na na me a Baten Fasita na nan ligaxi, e mi fa e xemene binyama sonon. Na findima nen xolon nun yagin na e xemene ma. ¹⁹ Xa a sa mangan kenenje, a xa yamarin fi fa fala Baten Fasita nama fa ti a yetagi sonon. A tiden xa so jaxalan gbete yii naxan fisa a tan xa. Yamarin fi, a xa sebe, a xa sa na tonne fari naxanye Perise nun Mede yamanan alogo a nama fa maxete mume! ²⁰ Mangana, i na i ya fala xuini itoe rali i ya yamanan birin ma, jaxanla birin fa a xemene binyama nen nayi, keli a xungbeen ma han a xurina.”

²¹ Na yamarin yi rafan mangan ma, e nun a kuntigine birin, mangan yi a liga alo Memukan a fala kii naxan yi. ²² Mangan yi kedin nasiga a taane birin yi e gbee sebenla nun e gbee xuine yi, alogo xemen birin xa findi a denbayaan kuntigin na e nun birin xa a kon xuiin fala.

2

Esita yi findi Mangana Batɛn na

¹ Na danguxina, mangan boɓɓen godo xanbini, a a miri folo na feen ma Batɛ Fasita naxan ligaxi a ra e nun a fan sariyan naxan saxi lan a ma. ² Awa, mangan bundaxona ndee yi a fala a xa, e naxa, “Sungutunna nde xa fen i xa naxan tofan han! ³ Yamarin fi i ya boɓɓon birin yi a kuntigine xa fa dii temɛ tofapine birin na i ya jaxanle banxini. Suse manga taani. Na dii temene birin xa lu na xeme tɛgenxin yii naxan xili Hege naxan jaxanle xun na. Na xemen xa a yengi doxo e xon ma a yi maratofan seene so e yii. ⁴ Nayi, dii temen naxan na rafan i ma ne ye, na yi findi batɛn na Fasita funfuni.” Na falan yi Mangan kenɛn, a yi na liga.

⁵ Yahudiyana nde yi Suse manga taani nun naxan yi xili Marodoke, Yayiri a dii xemen nan yi a ra. Simeyi nan Yayiri soto. Kisu nan Simeyi soto. Kisu kelixi Bunyamin bɔnsɔnna nin. ⁶ Babilon mangan Nebukadanesari Yuda manga Yoyakin nun muxun naxanye suxu Yerusalɛn yi, a yi ne nan ye. ⁷ Marodoke nan yi Hadasa xuruma naxan mon xili Esita. A sɔxo a dii temena. Esita fafe nun a nga bata yi faxa. Sungutunni ito yi tofan han! A nga nun a fafe to faxa, a yi lu alo Marodoke a diina.

⁸ Mangan yamarin fi xanbini, e fa dii tɛmɛ wuyaxi ra Suse manga taani, Esita yi ne yɛ nun. A tan Esita fan yi lu mangan konni Hege bun ma naxan mangana ɲaxanle xun na. ⁹ Esita a fe yi rafan Hege ma han! A yi hinan a ra. Nanara, a yi fati rayabu seene so fɔɔ a yii, e nun donse fajina. Hege yi Esita lu yire fajini ɲaxanle tagi, a yi dii tɛmɛ solofere yɛba mangan konni naxanye luma wanla kɛ Esita xa.

¹⁰ Koni Esita mi tin muxu yo xa a kolon a kelixi siyaan nun xabilan naxan yi, amasɔɔ Marodoke bata yi yamarin fi a ma nun fa fala a nama na fala.

¹¹ Marodoke yi sigama nɛn mangan konna dɛxɔn lɔxɔ yo lɔxɔ alogo a xa a kolon Esita yi kii naxan yi e nun e yi naxan ligama a ra.

¹² Sungutunni itoe birin yi lan e siga Manga Asuyerusu konni keden keden yɛ ma e na yelin e yitɔɲɛ kike fu nun firinna bun. Kike sennin e ture fajin soma e ma. Na xanbi ra, e latikɔnɔnna nun ɲaxanle rayabu seen sifan birin so e ma kike sennin mɔn. ¹³ Sungutunna naxan siga waxatin na a li mangan konni, a sese maxɔdin na nan yi soma a yii. ¹⁴ Naxan nɛma yi sigɛ mangan konni, a yi sigama ɲinbanna nan na. Na xɔtɔn bode, a siga ɲaxanle banxi gbɛɛ yi, a gbɛriɲɛnne yɛ. Sasigasi yi a yengi dɔxɔma e xɔn dɛnaxan yi. Naxan na keli mangan konni, a mi fa sigama na yi sɔnɔn fɔ xa a rafan mangan ma, a yi a xili a xinla ma.

¹⁵ Nba, Marodoke sɔxɔ Abixali a dii tɛmɛna Esita, Marodoke yi naxan xuruma, na gbee waxatina a lixina siga mangan konni, a mi sese xali fɔ Hege seen naxanye fe fala a xa. Muxu yo yi Esita to, a rafanɲɛ a ma. ¹⁶ Awa, Manga Asuyerusu a

mangayaan ꞑεε solofere kike fudeni, naxan xili Tebeti kikena, e fa Esita ra Manga Asuyerusu fema a konni. ¹⁷ Esita yi rafan mangan ma, dangu sungutunne birin na. A mangana fanna nun a hinanna sɔtɔ dangu sungutunna bonne birin na! Nanara, mangan yi mangaya taxamaseri kɔmɔtin so Esita xun na, a yi a findi batɛn na Fasita funfuni. ¹⁸ Awa, mangan yi donseen nafala a kuntigine nun a muxune birin xa Esita a fe ra. A yi na lɔxɔn findi Matabu Lɔxɔn na a yamanan birin yi. A yi yamaan ki mangayaan hinanni.

Marodoke yi mangan nakisi

¹⁹ Awa, sungutunne mɔn yi malan a firindeni. Na waxatini, Marodoke yi walima manga banxin sansanna so dɛɛn na. ²⁰ Han na waxatini, Esita munma yi a xabilan nun a siyana fe fala muxe xa alo Marodoke a yamari kii naxan yi. Esita yi a falan suxu alo a to yi a maxuruma waxatin naxan yi.

²¹ Lɔxɔna nde, Marodoke yi walima manga banxin sansanna so dɛɛn na. Mangana kuntigi firinna naxanye yi xili Bigitana nun Tεresi, ne nan yi mangan konna kantanma. Ne yi xɔlɔ Manga Asuyerusu ma, e kata fɔlɔ a faxa feen na. ²² Marodoke yi a mε, a yi a fala Esita xa, mangana batɛna. Esita yi Marodoke a falan nali mangan ma. ²³ E fɔlɔ na feen yε fenꞑε, e fa a to fa fala ꞑɔndin na a ra. Nayi, e yi na xεmε firinne singan wudin na, e faxa. Na birin yi sεbε yamanan fe fori taruxu kɛdin kui Mangan yεε xɔri.

3

Yahudiyane faxa feen yi yitən

¹ Na dangu xanbini, Manga Asuyerusu yi Hamεdata Agaga kaana dii xεmεn Haman tiden mate dangu kuntigine birin na. ² Mangana walikεεn naxanye birin yi a banxini, ne birin yi e xinbi sinma nεn Haman bun e yi a binya, alo mangan bata yi a yamari kii naxan yi. Koni, Marodoke tan mi tin na ligε. ³ Mangana Walikεεn bonne yi a maxɔdin, e naxa, “Nanfera i mi mangan fala xuiin suxuma?” ⁴ Lɔxɔ yo lɔxɔ kuntigine yi Marodoke maxɔdinma nεn, koni a mi yi e xuiin danxunma. Nayi, e yi a fala Haman xa alogo e xa a kolon xa a kankanjε a keɲaan ma bayo a bata a fala a Yahudiyān nan a ra. ⁵ Haman a toxina fa fala a Marodoke mi tinma a xinbi sinjε a tan bun ma, a yi xɔlɔ kati! ⁶ A mɔn a kolonxina fa fala Yahudiyān nan Marodoke ra, a yi a miri a bɔjɛni, a a nama Marodoke keden peen faxa. Nanara, Haman yi fεrεn fen fɔlɔ alogo a xa Yahudiyane birin halagi naxanye yi Asuyerusu yamanan birin yi.

⁷ Awa, Manga Asuyerusu a mangayaan jεε fu nun firinden kike singen naxan xili Nisan kikenā, Haman yi yamarin fi fa fala masεnsenna naxan xili Puri, a e xa na bira a xa, alogo e xa Yahudiyane faxa waxatin kolon, fe yitənxine lanma kiken naxan ma e nun a lɔxɔna. A kike fu nun firinden suxu naxan xili Ada kikenā.

⁸ Haman yi a fala Manga Asuyerusu xa, a naxa, “Siyana ndee na, e xuyaxi ayi i ya yamanan yiren birin yi, e namunna nun muxu yo a namun keden mi a ra. E mi yamanan yamarine suxuma. Awa,

a mi lan i xa ne lu na. ⁹ Mangana, xa i sa tinɲɛ, i xa yamarin fi fa fala ne xa halagi. Xa i tin ne halagi feen ma, n tan gbetin gbananna wuli fu sɛ i ya gbeti ramaradeni ne xa naxanye na ligɛ.”

¹⁰ Mangan yi a wuren ba a yiin na, a taxamasenna, a yi a so Hamɛdata Agaga kaana dii Haman yii, Yahudiyane yaxuna. ¹¹ Mangan yi a fala a xa, a naxa, “Muxuni itoe nun na gbetin na, i tan nan gbee e ra. Nanara, i nɛɛn waxi feen naxan liga fe yi e ra, i na liga.”

¹² A kike singen xii fu nun saxande lɔxɔni, Haman yi mangana sɛbɛli tiine malan alogo e xa a yamarine sɛbɛ yamana kanne nun taa mangane birin ma siyane birin yi e sɛbɛnle nun e xuine yi. Awa, na kɛdine yi sɛbɛ Manga Asuyerusu yɛtɛɛn xinla ra. E mɔn yi a mangayaan taxamasenna wuren funfun sa a ma. ¹³ Xɛrane yi siga kɛdini itoe ra mangana yamanan birin yi. E yamarin fi a yamaan xa Yahudiyane birin naxɔri lɔxɔ kedenni, kike fu nun firinden xii fu nun saxande lɔxɔni, naxan xili Ada kikenana. E yi e faxesa, dii ɲɔrɛn nun fonna nun ɲaxanle nun diidine birin, e yi e yii seene tongo. ¹⁴ Awa, na sariyan kɛdin yi rawuya, a xaran yamanan yamaan birin xa alogo e xa e yitɔn na lɔxɔn yɛɛ ra.

¹⁵ Mangana xɛrane yi siga e giyɛ, Suse manga taan yiren birin yi xɛra ralideni. Na xanbi, Mangan nun Haman yi dɔxɔ dɔɔ mindeni, koni Suse taan muxune tan yi wugama.

4

Marodoke yi falan ti Esita xa

¹ Marodoke feni ito birin mε waxatin naxan yi, a yi a dugine yibɔ a ma, a yi kasa bεnbeli dugin nagodo a ma sununi. A mɔn yi xuben so a ma, a mini taa tagini, a sunuxin yi a wuga xuini te, a gbelegbele. ² A yi siga han mangana banxin dεxɔn, a yi ti mɛnni. Muxu yo mi yi lan a so mɛnni a maxidixi kasa bεnbeli dugini. ³ Yamanan birin yi, mangana falan nun yamarin na yi so dεnaxan yi, Yahudiyane yi sunuma nɛn mɛnni. E yi sunuma nɛn e wuga, muxu wuyaxi yi e maxidima bεnbenla nin, e yi e sa xubeni.

⁴ Esita a walikε naxanle nun xεmε tεgɛnne yi fa Marodoke a fe fala a xa, na yi Esita yigitεgε kati! Esita yi dugine rasiga Marodoke ma alogo a xa kasa bεnbeli dugin ba a ma. Koni Marodoke mi tin. ⁵ Esita yi Hetaka xili, mangana xεmε tεgɛnna naxan yi findixi walikεɛn na Esita fεma, a yi na xε alogo a xa sa a kolon Marodoke sunuxi naxan na. ⁶ Hetaka yi sa Marodoke li tixi taan yama malandeni mangan konna dε ra. ⁷ Marodoke yi na feen birin fala Hetaka xa naxan ligaxi, a mɔn yi a fala a xa Haman mangan tuli saxi gbetin naxan na, alogo a xa Yahudiyane birin faxa. ⁸ Marodoke mɔn yi na kedin so Hetaka yii naxan xaranxi Suse yi, lan Yahudiyane faxa feen ma. Marodoke yi waxi a xɔn ma nɛn a xa a so Esita yii, a mɔn yi dentεgɛn sa Esita xa alogo Esita xa sa mangan mafan, a diɲa a muxune ma. ⁹ Awa, Hetaka yi xεtε, a sa Marodoke falane yεba Esita xa.

¹⁰ Awa, Esita mɔn yi Hetaka xε Marodoke ma, a yi a fala a xa, a naxa, ¹¹ “Mangana walikεne nun muxun naxanye birin mangana yamanani,

ne birin a kolon a muxu yo muxu, xεmεn nun naxanla, naxan na siga mangan fεma a banxini xa a mi a xilixi, sariyan wama nεn na kanna xa faxa. Koni naxan keden a ligε na kanna mi faxa, fε mangana a xεma dunganna ti a xa. Koni a bata kiken ti mangan mi n tan xili.”

¹² Marodoke yi Esita a nungu xuiin mε. ¹³ A fan yi a yabi, a naxa, “I nama i miri fa fala i tan Esita keden peen kisima nεn Yahudiyane tagi, bayo i mangan konni. ¹⁴ Xa i dundu i dεεn ma waxatini ito yi, waxatina nde Yahudiyane sabu gbεtε sātεn nεn e kisi, koni i tan nun i babaa denbayaan naxεrima nεn. Nde a kolon? Waxatina nde, xa i mi findixi mangana batεn na lεxεni ito xan ma fe ra?”

¹⁵ Awa, Esita fan yi Marodoke yabin nasiga a ma, a naxa, ¹⁶ “Siga, i sa Yahudiyane birin malan Suse yi, ε sunna suxu n xa. E nama ige min, ε nama ε dεge kεε saxan, yanyi saxan. N tan Esita nun n ma walike naxanle fan sunna suxuma nεn. Na na dangu, n sigan mangan fεma nεn hali xa n tanna kala. Xa a lan a yi, n xa faxa, n xa faxa.” ¹⁷ Marodoke yi siga, a yi a liga alo Esita a yamari kii naxan yi.

5

Esitaa donse donna malanna

¹ Sunna xii saxande lεxεni, Esita yi a maxidi a naxalan manga dugine yi, a sa ti tanden ma manga banxin dε ra. Mangan yi dεxi manga gbεdεni, a yεε rafindixi banxin so dεεn ma. ² Mangan to Esita to a tixi tandeni, a fe yi rafan a ma ki fani, na ma, mangan yi a xεma dunganna ti a xa. Esita yi sa a

yiiin din mangana xεma dunganna ra. ³ Mangan yi Esita maxɔdin, a naxa, “Nanfe ligaxi? I waxi nanse xɔn ma? N na soε i yii nεn hali i waxi n ma yamanan fɔxɔn kedenna nan xɔn.”

⁴ Esita yi a yabi, a naxa, “Mangana, xa a sa i kεnεn, n waxi a xɔn ma ε nun Haman xa fa donse dondeni n konni to, n naxan nafalaxi ε xa.”

⁵ Mangan yi xεraan nasiga Haman ma, a xa fa mafuren alogo e firinna xa sa Esita waxɔn feen liga. ⁶ Nayi, mangan nun Haman yi siga Esita donseen dondeni. E yi dɔlɔ minni waxatin naxan yi, mangan yi Esita maxɔdin, a naxa, “Esita, i waxi naxan xɔn ma a fala n xa, n xa na liga i xa. Nanse xɔli i ma? Hali i waxi n ma yamanan fɔxɔ kedenna nan xɔn, n na a soε i yii.”

⁷ Esita yi mangan yabi, a naxa, “N waxi naxan xɔn ma, ⁸ xa mangan tinjε, a yi n ma maxandin yabi, Mangan nun Haman mɔn xa fa n konni donse dondeni tila n naxan nafalama, nayi n mangan yabε.”

Haman yi wa Marodoke faxa feni

⁹ Awa, Haman sεwaxin yi keli na yi na lɔxɔni. Koni a to yi danguma mangana banxin dε ra, a yi Marodoke to. Marodoke mi keli, a mi xuruxurun a yεε ra. Na yi Haman xɔlɔ a xili ma kati! ¹⁰ Koni Haman yi a bɔjεn suxu, a siga a konni. Menni, Haman yi a lanfane nun a jaxanla Sεresi, xili. ¹¹ Haman yi a kanba fɔlɔ a lanfane nun a jaxanla yεtagi, a nafulu kannan a tan na, a dii wuyaxi a yii, a mangan bata a tiden mate, a tan dangu mangana kuntigine nun mangana muxu gbeene birin na.

¹² Haman yi lu a kanβε, a naxa, “Naxan dangu na birin na, Mangana Batε Esita bata n tan Haman xili, a nxu nun mangan xa sa nxu dεge nxu bode xɔn ma. Nxu mɔn sigama na nan ma tila nxu nun mangana. ¹³ Koni fanni, n mɔn Marodoke toma dɔxi mangana banxin dε ra, Yahudiyana, sese mi na ra n tan Haman xa.”

¹⁴ A jaxanla Σερεσι nun a lanfane yi a fala Haman xa, e naxa, “Muxu singandena nde rafala naxan nɔngɔnna ye tonge suulun liye. Nayi, tila xɔtɔnni i yi a fala mangan xa, a a xa Marodoke singan mɛnni, a xa faxa, alogo i sεwaxin xa siga mangan matideni donse dondeni.” Awa, na falan yi Haman kenεn, a muxu singanden nafala.

6

Haman yi Marodoke binya

¹ Na kɔεεn na, mangan mi nɔ xiye. Nayi, a yi a fala a e xa fa yamanan taruxu kedin na, e yi a xaran a yetagi. ² E denaxan xaran, e yi a to mɛnni fa fala Mangana kuntigi firinna naxanye yi a banxin dεεn kantanma, Bigitana nun Teresi, ne manga Asuyerusu faxa feni tɔn nεn, koni Marodoke yi na feen namini kenεnni. ³ Awa, mangan yi maxɔdinna ti, a naxa, “En binyen mundun fi Marodoke ma e nun a kɔntɔnna?” Mangana walikene yi mangan yabi, e naxa, “Fefe munma raba a xa singen.” ⁴ Mangan mɔn yi maxɔdinna ti, a naxa, “Nde n ma banxini?”

Na yi a li, Haman yi baxi sode mangana genla kui. A bata yi fa a faladeni mangan xa, a xa Marodoke singan na singan tideni a naxan yitɔnxi Marodoke xili ma. ⁵ Nanara, mangana walikene yi

mangan yabi, e naxa, “Haman nan be.” Mangan yi a fala e xa, a naxa, “A xa so.” ⁶ Haman yi so, mangan yi a maxɔdin, a naxa, “Nanse ligε muxun xa mangan waxi naxan binya feni ki fajni?” Haman yi a miri a yetε ma, a naxa, “Awa iki, mangan waxi a xɔn ma a xa muxun mundun binya ki fajni? Muxu gbεtε mi na fɔ n tan.” ⁷ Haman yi mangan yabi, a naxa, “Mangan waxi muxun naxan binya feni, ⁸ a lan mangaya dugin xa so na kanna yii, i tan mangan yetεen bata naxan nagodo i ma e nun soona i bata dɔxɔ naxan fari, a xunna soxi mangaya taxamaseri kɔmɔtin na. ⁹ Mangana, i ya kuntigi gbeena nde xa na dugine tongo a yi e ragodo na kanna ma mangan waxi naxan binya feni, a dɔxɔ soon fari, a yi a radangu taan yiren birin yi. Na muxu gbeen xa siga falani ito tiyε, a naxa, ‘E a mato mangan naxan nabama muxun xa, a waxi naxan binya feni.’ ”

¹⁰ Nayi, mangan yi a fala Haman xa, a naxa, “I mafura, i sa dugine tongo e nun soona, i yi e ragodo Marodoke ma, na Yahudiyana. I naxan birin falaxi, i yi na birin liga Marodoke xa, naxan dɔxi manga banxin so dεen na. I nama jinan sese ma i naxan birin falaxi.” ¹¹ Na xanbi ra, Haman yi sa dugine tongo e nun soona. A yi mangana dugine ragodo Marodoke ma. Marodoke to te soon fari, Haman yi ti Marodoke yεε ra siga taa tagini. A siga a fale yamaan xa, a naxa, “E a mato, mangan naxan nabama muxun xa, a waxi naxan binya feni.”

¹² Marodoke yi xεtε manga banxin so dεen na. Koni Haman tan yi siga a konni mafuren, a yetagin luxunxi amasɔtɔ a yi sunuxi kati! ¹³ Feen naxanye

liga a ra, a yi ne birin fala a jaxanla Seresi nun a lanfane xa. Haman ma jaxanla nun a fekolonne yi a fala a xa, e naxa, “Marodoke, Yahudiyan nan a ra. Na nan a toxi, i mi nɔɛ a ra. I fama yagideni a yɛɛ ra, na yɛtɛɛn bata fɔlɔ!”

¹⁴ E mɔn yi fala tiini, mangana xɛrane yi fa, a Haman xa siga mafurɛn donse dondeni Mangana Batɛna Esita naxan nafalaxi.

7

¹ Mangan nun Haman yi siga Esita donse dondeni. ² Na lɔxɔ firindeni, e yi dɔlɔ minni, mangan yi Esita maxɔdin, a naxa, “Esita, i waxi naxan xɔn ma a fala n xa alogo n xa na liga. Nanse xɔli i ma? Hali, i wa n ma yamanan bode fɔxɔn nan xɔn ma, n na a soɛ i yii.”

³ Koni Esita yi a yabi, a naxa, “Mangana, xa i tin, xa a rafan i ma, n waxi feen naxan xɔn ma, na nan ito ra: N tan Esita nun n ma muxune xa kisi. ⁴ Bayo n tan nun n ma muxune bata sara alogo nxu xa halagi, nxu faxa, nxu mɔn yi raxɔri. Xa nxu yi sara nɛn konyiyaan gbansanna xili yi, n yi dunduma nɛn nun, bayo na mi yi findɛ fe ra nun, n yi mangan yɛ mɔ ayi.”

⁵ Manga Asuyerusu yi Esita maxɔdin, a naxa, “Nde a ra, naxan susuxi fe sifani ito mirɛ? Na kanna minɛn yi?”

⁶ Esita yi a yabi, a naxa, “Haman nan nxu tɔrɔ muxun nun nxu yaxun na, na muxu jaxina!”

Nayi, gaxu gbeen yi Haman suxu mangan nun Esita yɛtagi. ⁷ Mangan xɔlɔxin yi keli donse dondeni, a yi mini tandeni. Awa, Haman to a to fa fala mangan bata fe jaxin nagidi a fe yi, a yi lu

xanbin na Esita mafandeni alogo a niin xa kisi. ⁸ Haman a mafelenxi waxatin naxan yi Esita dɔxɔ seen ma, mangan yi so, a sɔnxɔ, a naxa, “Wan! Xɛmɛni ito fa waxi n ma batɛn Esita nan mafu fe yi n yɛɛ xɔri n ma banxini?” Benun mangan xa yelin fala tiyɛ, e bata Haman xunna so. ⁹ Mangana kuntigina nde yi na naxan yi xili Harabona, na yi a fala mangan xa, a naxa, “Haman yetɛɛn bata singan tiden nafala a banxin dɛxɔn ma a Marodoke mangana muxu fajin singanɲɛ dɛnaxan yi. Na wudin mateen fɔ nɔngɔnna yɛ tonge suulun.” Awa, mangan yi yamarin fi, a naxa, “Haman xa sa singan na yi.”

¹⁰ Nayi, Haman yi singan na singan tideni a naxan nafala Marodoke faxa feen na. Awa, na ligaxina, mangan bɔɲɛn yi xunbeli.

8

Yahudiyane xunna kenla

¹ Na lɔxɔn yetɛni, Manga Asuyerusu yi Yahudiyane yaxu Haman yii seene birin so Esita yii. Marodoke yi siga mangan fɛma, bayo Esita bata yi a fala mangan xa fa fala a tan nun Marodoke barixi nɛn. ² Mangan yi a taxamaseri yiisolirasoon ba a yiin na, a naxan taxu Haman na, a yi a so Marodoke yii. Esita yi Marodoke lu Haman ma seene xun na.

³ Esita yi a sa mangan bun ma, a wugama, a yi a mafan alogo a xa Haman Agaga kaana fe ɲaxi yitɔnxin kala Yahudiyane xili ma. ⁴ Mangan yi a xɛma dunganna ti Esita xa. Nayi, Esita yi keli, a yi ti a yetagi. ⁵ Esita naxa, “Mangana, xa i bata tin, xa i ya fe n ma fe yi, xa a lanxi i ma, xa n nafan

i ma, yandi, i xa kedin sebe naxan Haman ma yamarine kalama. Hamadata a dii xemena Agaga kaan yamarin naxan fi Yahudiyane faxa feen na i ya yamanan birin yi, na nama liga. ⁶ N tan mi nae tinje n bõnsõnna yi tãrõ, a raxõri.”

⁷ Awa, Manga Asuyerusu yi Esita nun Yahudiya Marodoke yabi, a naxa, “E mato, n bata Haman faxa bayo a Yahudiyane faxa feni tøn nen. N møn bata Haman ma seene so Esita yii. ⁸ Iki, e xa sebenla ti lan Yahudiyane feen ma, naxan yo na e kenen, n tan mangan xinli, e yi n ma taxamasenna sa a ma. Bayo, kedin naxan sebexi mangan xinli mangaya taxamasenna yi sa a ma na mi kale mumε.”

⁹ Na lõxõn yeteni, e yi yamanan sebeli tiine birin xili, kike saxanden xii mõxõnen nun saxande lõxõn nin, kiken naxan xili Sifan kiken. Mangana sebeli tiine yi Marodoke a yamarine sebe siga Yahudiyane nun yamana kanne nun kuntigine birin ma na yamana kan taa kemε mõxõnen nun solofere birin yi, keli Indiya yamanani han sa dõxõ Kusi yamanani. Siyane birin yi kedin sebexin sõtõ e sebenla nun e xuiin nin, Yahudiyane fan yi a sõtõ e gbee sebenla nun e xuini. ¹⁰ Kedin itoe yi sebe mangan xinli, a yi a taxamasenna sa e ma. A yi xerane rasiga kedin itoe ra soo fãpine fari naxanye ramaraxi e danna mangan xõn ma.

¹¹ A yi sebexi nen Mangana kedin ito kui fa fala Yahudiyane xa e malan taan birin yi, e yi e yete xun mayengε. Xa siya gbete yo waxi e yengε feni, e tan Yahudiyane fan xa ne yengε, e yi e faxa e nun e jaxanle nun e diine. Yahudiyane xa ne birin faxa, e yi e yii seene tongo. ¹² Na yamarin yi lanxi xii

keden nan ma Manga Asuyerusu a yamanan birin yi, Ada kiken xii fu nun saxande lɔxɔni, jɛɛn kiken fu nun firindena. ¹³ Na yamarin yi mini yamanan birin yi alogo siyane birin xa a kolon fa fala a bata findi sariyan na alogo Yahudiyane fan e yitɔnjɛ e yaxune yɛngɛdeni kii naxan yi. ¹⁴ Awa, mangan to yamarin fi, xɛrane yi dɔxɔ soone fari, e yi siga e giyɛ mafurɛn alogo yamarin xa xaran Suse manga taani.

¹⁵ Marodoke yi mini mangana banxini, manga dugin doma mamiloxin fixɛn nagodoxi a ma, mangaya xɛmaan taxamasenna fan soxi a xunna, doma xungbe mamiloxin fan a ma. Awa, muxun naxanye birin Suse yi, e sɛwa kati, e sɔnxɔ sɔnxɔ sɛwani. ¹⁶ Na lɔxɔn yi findi sɛwa lɔxɔn nun nɔ sɔtɔ lɔxɔn na Yahudiyane xa. ¹⁷ Mangana sariyan so yamanan nun taan naxanye birin yi Yahudiyane yi sɛwan sɔtɔ mɛnne yi, e yi e malan jaxaxaxani. Nanara, muxu wuyaxi yi e yɛtɛ findi Yahudiyana na yamanani amasɔtɔ e bata gaxu e yɛɛ ra.

9

Yahudiyane yaxune faxa fena

¹ Kike fu nun firinden naxan xili Ada, na xi fu nun saxande lɔxɔn to a li, mangana yamarin yi lan a xa fɔlɔ lɔxɔn naxan yɛtɛ yi. Na lɔxɔni, Yahudiyane yaxune yi mirixi fa fala a Yahudiyane luma nɛn e sɛnbɛn bun ma. Koni, feene yi maxɛtɛ, Yahudiyane yi nɔɔn sɔtɔ e yaxune ma. ² Yahudiyane yi e malan Manga Asuyerusu yamanan taan birin yi e yaxune yɛngɛdeni. Nayi, muxune birin yi gaxu Yahudiyane yɛɛ ra, muxu yo mi fa a ti e yɛɛ ra yɛngɛ

sodeni. ³ Hali bəxən mangane nun kuntigine nun yamanan kanne nun mangan ɲəxən yibirane birin yi Yahudiyane mali amasətə e yi gaxuxi Marodoke yεε ra. ⁴ Marodoke bata yi findi kuntigi gbeen na manga banxini, e nun a xili fajin bata yi lan yamanan birin na amasətə a sɛnben yi gboma ayi nɛn tun! ⁵ Nanara, Yahudiyane yi e yaxune faxa silanfanna ra, e yi e ɲan.* E wa naxan liga fe yi e yaxune ra, e na liga.

⁶ Yahudiyane yi muxu kεmε suulun faxa Suse manga taani. ⁷ E mən yi Pansandata nun Dalifən nun Asipata nun ⁸ Porota nun Adaliya nun Aridata nun ⁹ Paramasata nun Arisayi nun Aridayi nun Fayesata birin faxa. ¹⁰ Ne nan Hamadataa dii Haman ma dii xεmε fuune ra, Yahudiyane yaxuna. Koni, e mi ne yii seene tongo.

¹¹ Na ləxə yɛtɛni, e mangan nakolon muxun naxan bεɛya faxa Suse manga taani. ¹² Mangan yi a fala Esita xa, a naxa, “Yahudiyane bata muxu kεmε suulun faxa Suse manga taani sa Haman ma dii xεmε fu fari. E nəxi nanse ligε yamanan bodene yi? Koni, xa i mən waxi fena nde xən ma, i a sətəma nɛn. I waxi nanse xən? N na rabama i xa nɛn.”

¹³ Awa, Esita yi a yabi, a naxa, “Xa i bata tin, Yahudiyani naxanye Suse yi, ne mən xa to ɲəxən liga tila. Haman ma dii xεmεne binbine xa singan wudin na.” ¹⁴ Mangan yi yamarin fi a na xa liga alo Esita a falaxi a xa kii naxan yi. Na yamarin yi rawanga Suse taani. E Haman ma dii xεmεne binbine singan. ¹⁵ Kiken naxan xili Ada, na xii fu nun naaninde ləxəni, Suse taan Yahudiyane mən

---

* **9:5:** Silanfanna: Sofane yεngεso dεgεmana.

yi e malan, e muxu keme saxan faxa taani, koni e mi e sese tongo.

¹⁶ Yahudiyane bonna naxanye yi mangana a yamana gbetene yi, ne fan yi e malan e yete xun mayengedeni. E yi e yete soto e yaxune ra. Yahudiyane yi e yaxun muxu wuli tonge solofere e nun suulun faxa. Koni ne fan mi e sese tongo.

¹⁷ Na ligaxi Ada kiken xii fu nun saxande loxon nin. A xii fu nun naaninde loxoni, e yi e matabu. Yahudiyane yi na findi sanla nun sewa loxon na.

¹⁸ Yahudiyane naxanye yi Suse yi, ne yi yengen so a xii fu nun saxanden nun a naaninden, ne yi e matabu a xii fu nun suulunde loxoni. Na loxon yi findi sanla nun sewa loxon na. ¹⁹ Nanara, Yahudiyane naxanye yi banxidene ra, ne Ada kiken xii fu nun naaninden findixi sewa nun sali loxon na. E mon yi kiseene so e bode yii.

Purimi Malanna bunna

²⁰ Awa, Marodoke yi na feene birin sebe a yi e rasiga Yahudiyane birin ma Manga Asuyerusu a yamanane yi naxanye maso e nun naxanye makuya. ²¹ A yi a sebe, a yamaan xa Ada kiken xii fu nun naaninde nun a xii fu nun suulunde loxon findi sanla ra jee yo jee ²² bayo Yahudiyane e yete sotaxi e yaxune ra ne loxone nan ma. E sunun nun e nimisan findi e ma sewan nun boje xunbenla ra kiken i to nan na. Nanara, a falaxi a e xa sumunna ti sewani ne loxone ma, e yi e bode ki, e mon yi toro muxune ki.

²³ Yahudiyane yi Marodoke a yamarin suxu, a findi e namunna ra jee yo jee ²⁴ bayo Yahudiyane yaxun Hamadata Agaga kaana dii xemen Haman e raxori feni ton nen. A bata yi koronna bira,

naxan xili Puri, alogo a xa e halagi a yi e raxəri. ²⁵ Koni Esita bata yi siga mangan fεma, mangan yi kedin seβε alogo Haman fe ɲaxin naxan yitɔn Yahudiyane xili ma, na xa xεtε a tan ma. Haman nun a dii xεmεne birin yi singan wudin ma. ²⁶ Nanara, e lɔxɔni itoe xili bama Purimi naxan fataxi koronna xinla ra, “Purimine.” Fata Marodoke a kedin xuiin na, e nun feen naxanye liga e tan yεtεen na, ne yi findi e seren na, ²⁷ nanara Yahudiyane soqe firinni itoe findixi namunna ra e tan nun e bɔnsɔnna birin xa e nun muxun naxanye e yεtε findima Yahudiyane ra. E xa lɔxɔni itoe suxu ɲεε yo ɲεε alo Marodoke bata e yamari kii naxan yi. ²⁸ Nanara, Yahudiyane yixεtεn denbayaan birin yi, e nun taan nun yamanan birin yi, e xa lɔxɔni itoe sumunna raba e ma naxan xili Purimi, alogo e fe danguxin nama ɲinan e mamandenne ra.

²⁹ Awa, Abixali a dii tεmεna Esita nun Yahudiyān Marodoke yi kedin firinden seβε e nɔ sɔtɔn birin xɔn Purimi sanla a fe ra. ³⁰ E yi kedin rasiga Yahudiyane birin ma naxanye Manga Asuyerusu a yamana kan taa kεmε mɔxɔɲen nun soloferen birin yi. E yi e xɔntɔn bɔɲε xunbenla nun e xaxili saana fe ra. ³¹ Kedin mɔn yi a fala Yahudiyane xa, a e xa Purimi lɔxɔne suxu e lɔxɔne yεtɛni alo Marodoke nun Esita e yamarixi kii naxan yi. E yεtεen yi sun suxun nun maxandin lɔxɔn nagidi e tan nun e bɔnsɔnna ma. ³² Esita yamarin naxanye fi lan Purimi Matabu Lɔxɔni itoe a fe ma, ne yi seβε kedin kui.

Marodoke a nɔ sɔtɔna fe

¹ Manga Asuyerusu yi wali xɔdɛxɛne sa muxune ma keli a yamanani han sa dɔxɔ fɔxɔ igen dɛxɔnna ra. ² Mangan kɛwanla naxanye birin a sɛnbɛn nun muxu gbeeyaan mayitama, e nun a Marodoke tiden mate kii naxan yi, ne sɛbɛxi Perise nun Mede mangane kɛdine kui. ³ Marodoke Yahudiyɔn yi findi Manga Asuyerusu a manga singen na. A findi muxu kɛndɛn na Yahudiyane xa, a mɔn yi rafan Yahudiyɔn bodene ma, bayo a yi walima a siyana bɔɔɛ xunbenla nun a yɛɛ rasigan nan ma fe ra.

Kisin Kiraan Kitabuna

The Holy Bible in the Yalunka language of Guinea.

La Sainte Bible en langue Yalunka avec le titre: «Kisin Kiraan Kitabuna» Publié par Traducteurs Pionniers de la Bible en collaboration avec la mission MCA à la Préfecture de Faranah, République de Guinée 2012

Copyright du text: © 2012—Traducteurs Pionniers de la Bible. Cette création est mise à disposition selon le Contrat Paternité-Pas d'Utilisation Commerciale-Pas de Modification 3.0 Unported disponible en ligne

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> ou par courrier postal à Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California 94105, USA.

copyright © 2012 Pioneer Bible Translators

Language: Yalunka

Translation by: Pioneer Bible Translators

..

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

47153269-13a8-5fdd-8537-530b29da9f78